

Statisztikai tájékoztató

Tolna megye, 2012/4

Tartalom

Összefoglalás.....	2
Demográfiai helyzet.....	2
Munkaerőpiac.....	2
Gazdasági szervezetek.....	5
Beruházás.....	6
Mezőgazdaság.....	7
Ipar.....	9
Építőipar.....	12
Lakásépítés.....	12
Turizmus.....	13
Közúti közlekedési balesetek.....	15
Bűncselekmények.....	15

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

Tolna megyében a demográfiai folyamatok országosnál is kedvezőbb alakulásáról számolhatunk be. 2012-ben az élveszületések számának növekedésével párhuzamosan mérséklődött a halálozások száma, így számottevően csökkent a természetes népességfogyás üteme. A munkaerőpiaci folyamatok vegyes képet mutatnak. A munkaerő-felmérés IV. negyedévi adatai szerint bővült a foglalkoztatottak száma és mérséklődött a munkanélkülieké. A foglalkoztatás arány (49,9%) elmaradt az országostól (51,1%), a munkanélküliségi ráta (7,9%) viszont lényegesen kedvezőbb volt annál (10,7%). Az intézményi munkaügyi statisztika éves létszámadatai szerint az alkalmazásban állók száma a versenyszférában mérséklődött, (97,2%), a költségvetési területen – növekvő közfoglalkoztatás mellett – gyakorlatilag stagnált (99,8%). Emelkedett a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó, illetve nettó keresete az egy évvel korábbihoz képest (105,8, illetve 101,7%). Tolna megye gazdasága is vegyes képet mutatott. A mezőgazdaságban a fontosabb növényfajok terméseredményei elmaradtak a kedvező 2011. éviéktől. Az állattenyésztést tekintve a szarvasmarha-állomány stagnált, a sertések száma pedig bővült. Az ipar éves bruttó kibocsátásának volumene számottevően (106,0%) felülmúlta a 2011. évit, mind a belföldi, mind az exportpiacokon nőtt az értékesítés. A kereskedelmi szálláshelyek forgalmi mutatói élénkülésről tanúskodtak, 2012-ben mind a vendég-, mind a vendégéjszaka-szám számottevően felülmúlta az egy évvel korábbit (106,1, illetve 106,0%). A megyében bejegyzett építőipari vállalkozások teljesítménye viszont nagymértékben visszaesett (76,4%). Alacsony volt a gazdasági szervezetek beruházási aktivitása, az új beruházások teljesítményértéke folyó áron is jelentősen csökkent. A lakáspiac továbbra is stagnált, az épített lakások száma a 2011. évi rendkívül alacsony bázist sem érte el (99,2%), a fajlagos lakásépítési teljesítmény pedig az országosnak kevesebb, mint fele volt.

Demográfiai helyzet

Tolna megyében – az előzetes adatok szerint – 1950 gyermek született és 3100-an haltak meg 2012-ben. Az élveszületések száma mintegy 8%-kal növekedett, a halálozásoké viszont közel egy százalékkal csökkent a 2011. évihez képest. Összességében tovább mérséklődött a népesség természetes fogyása. Az ezer lakosra vetített élveszületések, illetve halálozások tolnai száma kedvezőbb volt a Dél-Dunántúl mutatójánál, az országosnál azonban továbbra is kedvezőtlenebbül alakult.

Az elmúlt évben az előző évinél 4%-kal több, mintegy 850 házasságot kötöttek a megye településein. A házasságkötések ezer lakosra jutó száma mind a régiós, mind az országos mutatót meghaladta.

Munkaerőpiac

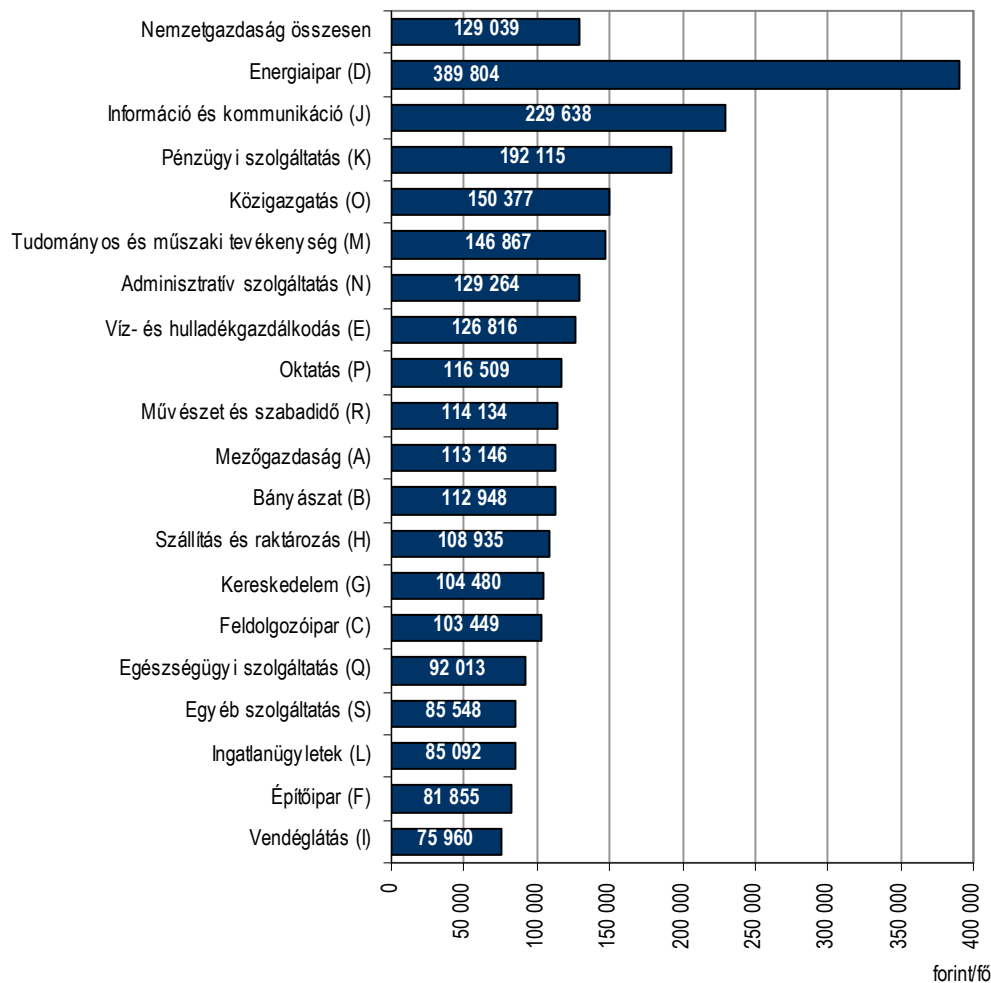
A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) ajánlásai alapján végzett reprezentatív *munkaerő-felmérés* adatai szerint 2012. IV. negyedévben Tolna megyében a 15–74 éves népesség 54,2%-a, mintegy 94 800 gazdaságilag aktív személy volt jelen a munkaerőpiacon. Közülük a **foglalkoztatottak** száma (87 200 fő) 5,2%-kal bővült, a **munkanélkülieké** (7500 fő) ugyanakkor ötödével csökkent a 2011. évihez képest. A megyei foglalkoztatási arány (49,9%) továbbra is elmaradt az országostól (51,1%), bár a régió belül a legkedvezőbb volt. A 7,9%-os munkanélküliségi ráta – amely az egy évvel korábbi IV. negyedévinél 2,3 százalékponttal kedvezőbb – az ország egészére (10,7%) és a másik két dél-dunántúli megyére jellemzőnél is alacsonyabb volt, Baranyában 14,0, Somogyban 8,3%-os rátát mértek.

Az *intézményi munkaügyi statisztika* Tolna megyei létszámadatai 2012-ben sem mutattak kedvező irányú változást. A megfigyelt megyei székhelyű vállalkozásoknál és nonprofit

szervezeteknél, valamint a költségvetési intézményeknél az elmúlt év során átlagosan 44 900 fő **állt alkalmazásban**, mintegy 2%-kal kevesebb, mint 2011-ben. (Országosan kevesebb, mint egy százalékkal mérséklődött az alkalmazotti létszám.) A munkavállalók 63%-át foglalkoztató versenyszférában közel 28 100 főt alkalmaztak, 3%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál. Ezen belül az alkalmazásban állók 72%-át képviselő fizikai munkakörben dolgozók száma kevésbé csökkent, mint a szellemi foglalkozásúaké. A költségvetés területén viszont gyakorlatilag stagnált (0,2%-kal mérséklődött) az összlétszám, ezen belül csökkent a fizikai munkakörben dolgozók száma, a szellemi foglalkozásúaké pedig kismértékben bővült.

1. ábra

A havi nettó átlagkereset nemzetgazdasági ágak szerint 2012

Az elmúlt évben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete** – számviteli nyilvántartások szerint – 199 300 forint volt, 5,8%-kal magasabb a 2011. évinél. A havi nettó átlagkereset 129 000 forintot tett ki a családi adókedvezmények figyelembevételével, ez 1,7%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A versenyszférában 3,4%-os keresetemelkedést, a költségvetésben viszont 1,7%-os csökkenést regisztráltunk. A közsféra átlagkeresetét jelentősen visszafogta az alacsonyabb keresetű közfoglalkoztatottak létszámának bővülése.

A nemzetgazdasági szintű átlagos **havi munkajövedelem** bruttó összege Tolna megyében 214 900 forint volt, 4,2%-kal magasabb az egy évvel korábbinál. A havi kereseten felül egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (étkezési térítés, munkába járással kapcsolatos

költségtérítések, lakhatási támogatás, jubileumi jutalom) a munkajövedelem 7,2%-át tették ki, ami 1,4 százalékponttal elmaradt a 2011. évitől. Az egyéb munkajövedelem aránya az építőiparban (13,1%), az energiaiparban (12,0%) és a feldolgozóiparban (8,7%) volt a legjelentősebb.

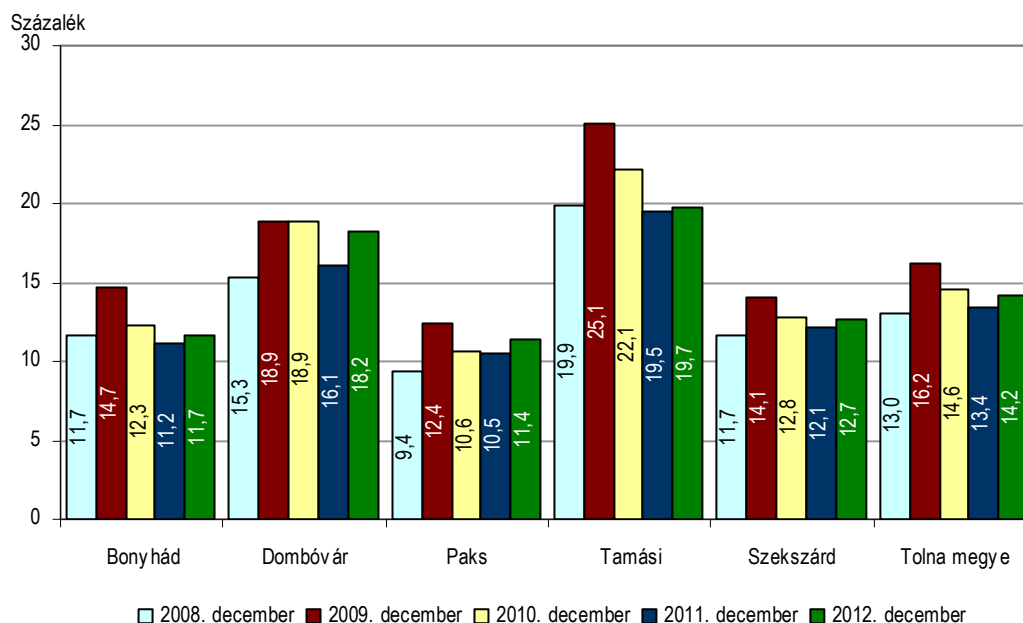
A Tolna megyei havi átlagkereset és munkajövedelem továbbra is elmaradt az országostól: a különbség a havi bruttó átlagkeresetnél 23 700, a munkajövedelemnél 20 300, a nettó átlagkeresetnél pedig 15 000 forint volt az országos átlag javára.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2012. december végén Tolna megyében 14 647 álláskeresőt tartottak nyilván, létszámuk az országosnál jóval nagyobb mértékben, 6,9%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. A **nyilvántartott álláskeresők** gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya (14,2%) – a 2011. decemberit 0,8, a tárgyév végi országos rátát 1,4 százalékponttal meghaladva – régió belül továbbra is megyénkben volt a legalacsonyabb, Baranyában 2,3, Somogyban 4,8 százalékponttal mértek magasabb értéket a tolnainál.

A munkanélküliségi ráta a megye kirendeltségei közül a tamásiban volt a legmagasabb (19,7%), de igen magas volt a dombóvári körzetben is (18,2%). A megyei és az országos mutatónál alacsonyabb volt ugyanakkor a ráta Paks (11,4%), Bonyhád (11,7%) és Szekszárd (12,7%) térségében.

2. ábra

A gazdaságilag aktív népességre jutó álláskeresők száma kirendeltségenként

A tolnai álláskeresők 13%-a pályakezdő, 17%-a 25 éven aluli volt, előbbieik száma 30%-kal, utóbbiaké 13%-kal bővült a vizsgált időszakban.

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele némileg módosult az egy évvel korábbihoz képest. A nyolc általánost, illetve az ennél kevesebb évfolyamot végzettek száma az összlétszámnál nagyobb mértékben bővült, előbbi 16, utóbbi 10%-kal, így az álláskeresőkön belüli részarányuk 5, illetve 39%-ra emelkedett. Az elhelyezkedni kívánók 31%-a szakiskolai, vagy szakmunkás végzettséggel keresett munkát, létszámuk 7%-kal bővült a vizsgált időszakban. Bár az érettségizettek száma is kismértékben emelkedett (egy százalékkal), hányaduk 21%-ra mérséklődött. Csökkent viszont 3%-kal a diplomás munkanélküliek száma, közel 4%-át képviselték az álláskeresőknek.

2012. decemberben az egy évvel korábbinál háromszor több, 766 bejelentett álláshely várt betöltésre a megyében. Az egy betöltetlen álláshelyre jutó álláskeresők száma (19) így – a korábbi évekkel ellentétben – az országos átlagnál (21) is kedvezőbben alakult, a dél-dunántúli mutatónak pedig mintegy fele volt. A régió másik két megyéjében a tolnainál jóval magasabb volt a mutató értéke, Baranyában 44, Somogyban 62 álláskereső jutott egy betöltetlen álláshelyre.

Az álláskeresőket **ellátó rendszerben** tovább csökkent az álláskeresési járadékban (1439 fő), illetve segélyben részesültek (154 fő) száma, előbbieké 36%-kal, utóbbiaké 10%-kal volt kevesebb a 2011. decemberinél. Szociális ellátást 9%-kal kaptak többen az egy évvel korábbinál, a 2012. év végén 4727 fő részesült ebben az ellátásban.

Gazdasági szervezetek

2012-ben Tolna megyében valamelyest bővült a **gazdasági szervezetek** száma, a növekedési ütem azonban az országosan és a Dél-Dunántúlon regisztráltnál alacsonyabb volt. December végén közel 37 600 szervezetet tartottak nyilván Tolna megyei székhellyel, a Magyarországon regisztráltaknak 2,1%-át, a dél-dunántúliaknak kevesebb, mint egynegyedét. A tolnai gazdasági szervezetek meghatározó hányada (91%-a) vállalkozásként működött, a nonprofit szervezetek 7,5, a költségvetési és társadalombiztosítási szervek 1,1%-ot képviseltek. A vállalkozások lakónépességre vetített száma (ezer lakosra 151 jutott) közepes vállalkozási aktivitásról tanúskodott.

A korábbiakhoz hasonlóan a 2012. december 31-ei adatok is az **egyéni vállalkozások** – országosnál is erőteljesebb – túlsúlyát mutatták. A megyei vállalkozások (34 300) 77%-a e gazdálkodói körhöz tartozott, számuk némileg tovább mérséklődött (99,9%) az elmúlt egy évben. (Országosan 64%-os volt a részesedésük, számuk pedig valamelyest növekedett.) A Tolna megyei székhellyel bejegyzett 26 340 egyéni vállalkozás 36%-a szerepelt az egyéni vállalkozói nyilvántartásban (korábbi nomenklatúra szerint vállalkozói igazolvánnyal rendelkezők). E körben az elmúlt egy évben folytatódott a szervezetszám mérséklődése (96,2%), ütemét tekintve azonban lassúbb volt a országosnál (95,7%). A munkavégzés jellege szerint 2012 végén az egyéni vállalkozók kevesebb mint egyharmada volt főállású, 43%-uk mellékfoglalkozásban, további egynegyedük nyugdíj mellett végezte tevékenységét. (Ezen arányszámok az országoshoz hasonlóak.) A regisztrációban szereplő egyéni vállalkozások 44%-a a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászatban volt bejegyezve, a többi gazdasági ág közül az ingatlanügyletek (14%), a kereskedelem és gépjárműjavítás (7%), valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek (6%) területe képviselt még jelentősebb súlyarányt. (Az említett arányszámok nem változtak 2011. decemberhez képest.)

A **társas vállalkozások** száma – az országoshoz hasonlóan – bő egy százalékkal emelkedett a 12 hónappal korábbihoz képest. Gazdálkodási formájukat tekintve a 2012. év végén megyei székhellyel nyilvántartott közel 8000 társas vállalkozás 62%-át a korlátolt felelősségű (kft), 33%-át a betéti társaságok (bt) képviselték. Szövetkezeti formában 132, részvénytársaságként 68 cég szerepelt a nyilvántartásban. Az országos tendenciához hasonlóan a kft-k és a részvénytársaságok száma jelentősen bővült (4,9, illetve 9,7%-kal), míg az említett másik két gazdálkodási formában bejegyzett szervezeteké tovább mérséklődött (5,0, illetve 1,5%-kal). Főtevékenysége alapján a társas cégek közel egynegyede a kereskedelem, gépjárműjavítás, 15%-ka a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, 11–12%-ka a feldolgozó-, illetve az építőipar, 6%-ka pedig a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területén tevékenykedett. Az említett gazdasági ágakban az építőipar kivételével mindenütt nőtt a cégszám a 12 hónappal korábbihoz képest. Egy év alatt nem változott számottevően a társas vállalkozások létszám-kategóriánkénti összetétele, 99%-uk kisvállalkozás (ezen belül a mikrovállalkozások aránya 98%) volt. A középvállalkozások

(50–249 főt foglalkoztatók) száma 82, míg az ennél nagyobb létszámúaké mindössze 11 volt a megyében.

1. tábla

A regisztrált vállalkozások számának alakulása, 2012. december 31.

Gazdálkodási forma	Száma		A 2011. december 31-ei százalékában	
	Tolna megyében	országosan	Tolna megyében	országosan
Társas vállalkozás	7 987	600 759	101,2	101,1
Egyéni vállalkozás	26 341	1 065 643	99,9	100,8
Ebből:				
főfoglalkozású	8 399	351 066	101,1	100,5
mellékfoglalkozású	11 266	454 492	102,1	102,6
nyugdíjas	6 676	260 085	95,0	98,0
egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő	9 468	368 852	96,2	95,7
Vállalkozás összesen	34 328	1 666 402	100,2	100,9

A 2011. évi gyors ütemű növekedést követően az elmúlt évben valamelyest mérséklődött a **felszámolás, illetve csődeljárás** alatt lévő cégek száma. A megyében 2012. december 31-én 761 társas vállalkozás állt az említett eljárások valamelyike alatt (az országosan nyilvántartottaknak 1,0%-a), szemben a 12 hónappal korábbi 782-vel. (Összehasonlításként: a Tolna megyei társas vállalkozások az országos állomány 1,3%-át képviselték december 31-én.)

Beruházás¹

2012-ben Tolnában az országosnál is erőteljesebben csökkent a **nemzetgazdasági beruházások** volumene. Az előzetes adatok szerint a megfigyelt megyei székhelyű gazdálkodó szervezetek az év folyamán 43 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, amely folyó áron számítva közel 11 milliárd forinttal elmaradt a 2011. évitől. (2011-ben növekedést regisztráltunk.) A 2012. évi beruházási **teljesítményérték** az országosnak mindössze 1,4%-át képviselte, szemben az egy évvel korábbi 1,7%-kal. A Tolna megyei új beruházások egy lakosra jutó 188 600 forintos értéke az országos átlagnak bő hattizedét, a Budapest nélkül számítottak közel nyolctizedét jelentette. E fajlagos mutató a megyék és Budapest országos rangsorában Tolnának a 13. helyet biztosította. Térségünk másik két megyéje közül Baranyában a tolnainál némileg kedvezőbb (192 ezer Ft/fő), Somogyban viszont lényegesen kedvezőtlenebb (152 ezer Ft/fő) volt a fajlagos mutató, így az ország nagyobb területi egységei közül a Dél-Dunántúlon számítottuk a legalacsonyabb népességarányos beruházási értéket (178 ezer Ft/fő).

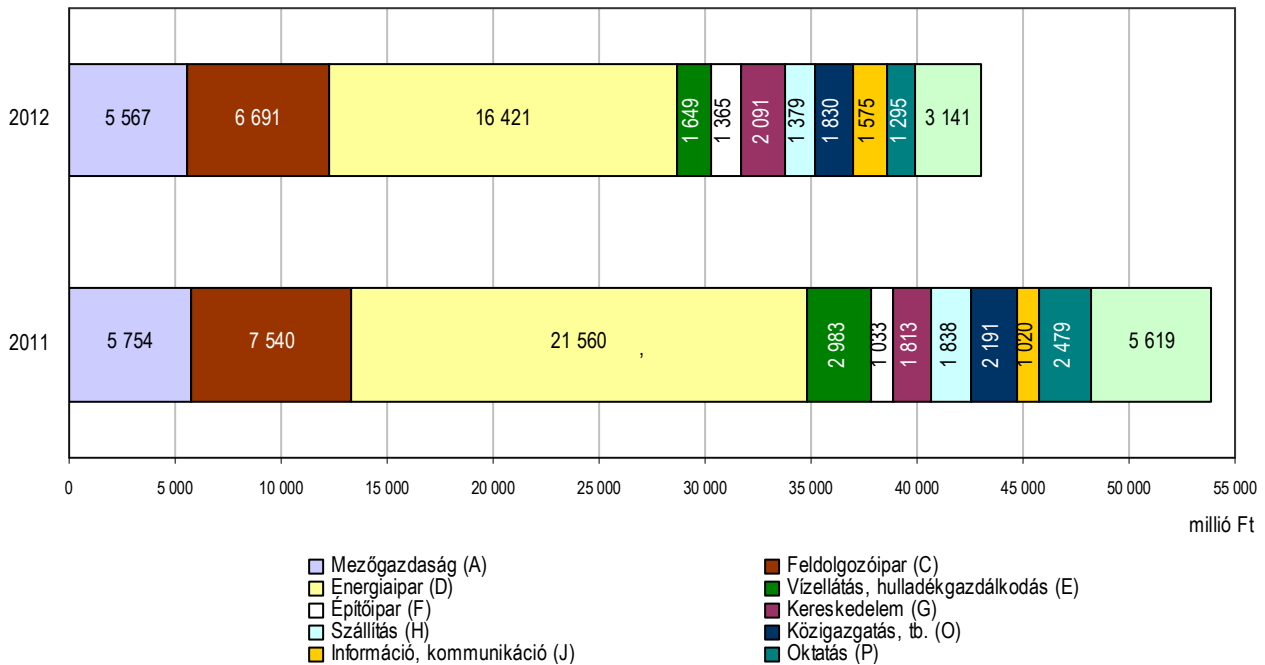
A **nemzetgazdasági ágak** többségében – 19-ből 14-ben – a folyóáras beruházási teljesítményérték csökkenését regisztráltuk, növekedés mindössze öt ágban következett be. A megyében jelentősebb investornak számító gazdasági ágak közül a legnagyobb hányadot (38%) képviselő energiaipari beruházások értéke közel egynegyedével, az azt követő feldolgozóiparban (16%) realizáltaké bő egytizeddel, a sorban harmadikként szereplő mezőgazdaságban (13%) mintegy 3%-kal csökkent a 2011. évihez képest. A kisebb súlyarányt képviselő ágazatok közül a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás területén 16%-os volt a mérséklődés, az oktatásban az egy évvel korábbinak valamivel több mint felét, a humánegészségügyi, szociális ellátás gazdasági ágban pedig alig több mint egyhatodát fordították új beruházásokra 2012-ben. Ez utóbbi területen mért nagyarányú csökkenés mögött

¹ A beruházási adatok a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra, létszámhatár nélkül a költségvetési szervekre és a megfigyelt nonprofit szervezetekre vonatkoznak, a szervezetek székhelye szerint összesítve.

jelentős bázishatás húzódtott meg. Említést érdemelnek még a korábbi időszakhoz képest növekedést mutató területek, mint a kereskedelem, gépjárműjavítás (115%), a szállítás, raktározás (132%), az információ, kommunikáció (154%), valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (160%) nemzetgazdasági ágak.

3. ábra

A beruházások teljesítményértékének megoszlása gazdasági ág szerint, millió forint

A 2012. évi teljesítményérték **anyagi-műszaki összetételét** tekintve tovább mérséklődött az építési beruházások aránya (36-ról 31%-ra) és ezzel párhuzamosan emelkedett a gépek, berendezések, járművek beszerzésére fordított összegek hányada (62-ről 66%-ra). Ez utóbbiakon belül nőtt a hazai gyártásból származók részaránya (57%), az importbeszerzéseké pedig valamelyest mérséklődött (43%). Bár folyó áron emelkedett az egyéb beruházásokra (ültetvények, erdők, tenyész- és igásállatok) fordított összeg, az összes teljesítményértékből képviselt hányaduk továbbra is szerény (3%) volt.

Mezőgazdaság²

A fontosabb növényi kultúrák 2012. évi **előzetes terméseredményeit** tekintve Tolnában a *búza* betakarított területe 2011-hez képest kismértékben emelkedett, ugyanakkor a termésmennyiség (213,4 ezer tonna) 2,6%-kal, a hektáronkénti termésátlag pedig 6,0%-kal mérséklődött.

Kukoricából közel hattizedével kevesebbet (348,2 ezer tonna) takarítottak be az előző évihez képest, miközben a terület 5,8%-kal, a termésátlag 54,8%-kal csökkent.

A *cukorrépa-termés* (39,9 ezer tonna) kevesebb, mint a fele volt a 2011. évinek, a terület több mint egynegyedével zsugorodott, a termésátlag pedig közel egyharmadával esett vissza.

Napraforgóból volumenében az előző évinél több mint egyötödével kevesebbet (56,8 ezer tonnát) raktároztak el, eközben a betakarított terület 4, a termésátlag pedig közel 20%-kal csökkent.

² A fontosabb növényi kultúrák 2012. évi előzetes terméseredményeivel kapcsolatban lásd a KSH ezzel kapcsolatos gyorsjelentését, ami a következő linken érhető el: <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/nte/nte21212.pdf>

A *repcénél* 2011-hez képest 8,2%-kal nagyobb termésmennyiséget (18,1 ezer tonnát) takarítottak be, a terület számottevő, illetve a termésátlag kismértékű növekedése miatt.

A *lucernaszénából* betakarított termésmennyiség (119,5 ezer tonna) az előző évnek mintegy háromnegyedét jelentette, amellelt, hogy a betakarított terület 1,5%-kal, a termésátlag pedig bő egynegyedével nőtt.

A *burgonyából* betakarított mennyiség (3,5 ezer tonna) ugyanakkor több mint négytizedével kevesebb volt az előző évinél, ugyanakkor a termésátlag bő egyötödével mérséklődött.³

2. tábla

A fontosabb növények 2012. évi terméseredménye*

Megnevezés	Betakarított terület, ha			Termésátlag, kg/ha		
	Tolna	Dél-Dunántúl	Ország	Tolna	Dél-Dunántúl	Ország
2012						
Búza	47 076	143 753	1 063 485	4 530	4 760	3 740
Kukorica	104 828	301 163	1 190 012	3 320	3 440	3 980
Cukorrépa	1 078	5 224	17 203	37 050	39 100	44 100
Napraforgó	24 990	66 659	606 628	2 270	2 210	2 150
Repce	5 926	36 052	167 300	3 050	2 980	2 400
Lucernaszéna	226	10 138	128 028	15 500	4 360	3 360
Burgonya	3 176	1 069	24 534	3 760	17 400	20 270
Előző év = 100,0						
Búza	103,5	103,8	108,8	94,0	102,6	89,0
Kukorica	94,2	95,7	96,7	45,2	53,3	61,2
Cukorrépa	74,3	102,8	113,5	65,5	71,3	78,0
Napraforgó	96,1	108,6	104,7	80,2	81,9	90,7
Repce	105,5	102,1	71,5	102,7	119,2	106,7
Lucernaszéna	101,5	92,0	103,0	73,4	88,8	75,0
Burgonya	79,3	117,7	117,0	77,3	86,1	78,4

*Előzetes adatok.

A Dél-Dunántúl egészében a fontosabb növények terméseredményeit tekintve a *búzából* betakarított termésmennyiség (683,6 ezer tonna) 6,5%-kal nőtt, miközben a termésátlag is kismértékben emelkedett az előző évihez képest.

A *kukorica-termésmennyiség* (1037,0 ezer tonna) 2011-hez képest majd a felével csökkent, úgy, hogy a termésátlag is ennél valamivel kisebb mértékben mérséklődött.

A *cukorrépából* az előző évihez képest bő egynegyedével kevesebb (204,2 ezer tonna) termés került a raktárakba, ugyanakkor a termésátlag csökkenése ennél is nagyobb mértékű volt.

A *napraforgónál* 2011-hez képest több mint egytizedével kevesebb termésmennyiséget (147,3 ezer tonnát) raktároztak el úgy, hogy 18,1%-kal kisebb fajlagos hozamot realizáltak a gazdálkodók.

A *repcénél* viszont több mint egyötödével való termésnövekedéssel kellett számolni (107,5 ezer tonna), úgy, hogy a termésátlag az előző évhez képest nagyjából hasonlóan alakult.

A *lucernaszéna-mennyiség* (44,3 ezer tonna) 2011-hez képest 18,2%-kal csökkent, eközben a hektáronkénti fajlagos hozam 11,2%-kal visszaesett.

A *burgonyatermés* (18,6 ezer tonna) az előző évihez képest 15,7%-kal csökkent, a termésátlag is 13,9%-kal mérséklődött.⁴

Állatállományok vonatkozásában Tolna megye gazdaságaiban 2012 decemberében 23 ezer szarvasmarhát és 154 ezer sertést regisztráltak, ami az előbbi állománynál 2011

³ A termésátlag-adatok a szántóföldre vonatkoznak, míg a termésmennyiségekben a konyhakertben, valamint köztes- és másodvetések területéről betakarított termés is benne van.

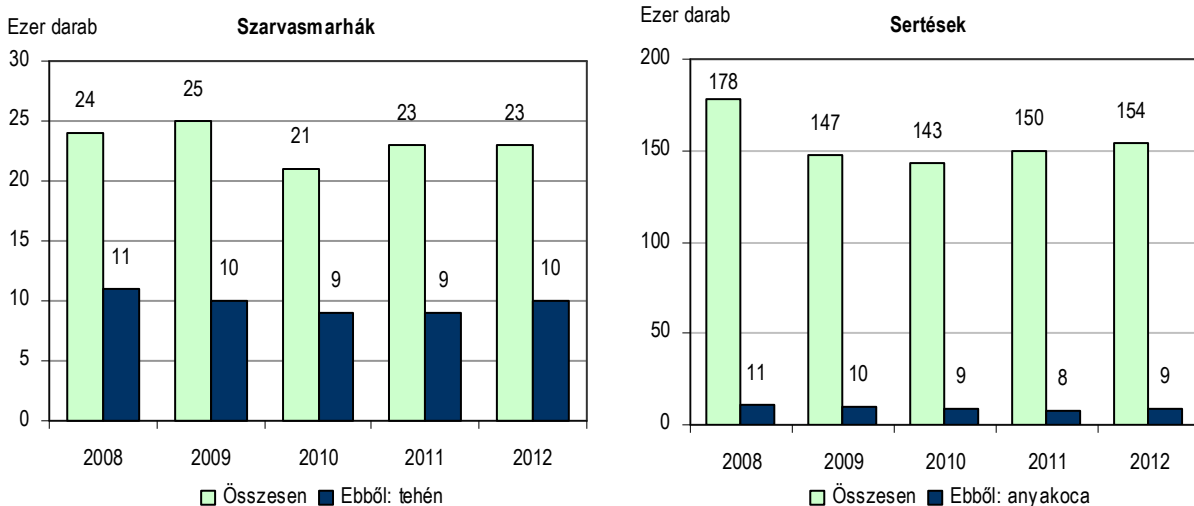
⁴ A termésátlag-adatok a szántóföldre vonatkoznak, míg a termésmennyiségekben a konyhakertben, valamint köztes- és másodvetések területéről betakarított termés is benne van.

azonos időszakához képest a létszám szinten maradását, az utóbbinál az állatszám kismértékű növekedését jelentette. Az anyaállatok száma 2011 decemberéhez képest mindkét állománynál több mint tizedével nőtt. A szarvasmarha-állomány nagyságának stagnálása, és a sertések számának növekedése – az évközi adatok alapján – az év során is folyamatos volt. Mindezzel együtt hosszabb távon tendenciájában mind a szarvasmarhák, mind a sertések száma csökkent.

A Dél-Dunántúlon 2012. december 1-jén regisztrált 79 ezer darab szarvasmarha mintegy 3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, míg az 542 ezer darab sertés némi növekedést jelentett. A tehenek száma ugyanezen idő alatt a főállományhoz hasonlóan alakult, míg az anyakoca-állomány számottevő mértékben csökkent. (Országosan az elmúlt egy év alatt a szarvasmarhák száma – az anyaállatokkal együtt – nőtt, míg a sertéseké – és ezen belül az anyakocáké – visszaesett. Ki kell emelni, hogy országosan a szarvasmarhák száma jobban nőtt, mint a Dél-Dunántúlon, miközben a tehenek száma a két körben hasonlóan alakult. Az elmúlt egy évben az anyakocák számának országos és dél-dunántúli szintű alakulása egymástól szintén nem tért el sokban.)

4. ábra

A december 1-jei állatlétszámok Tolnában

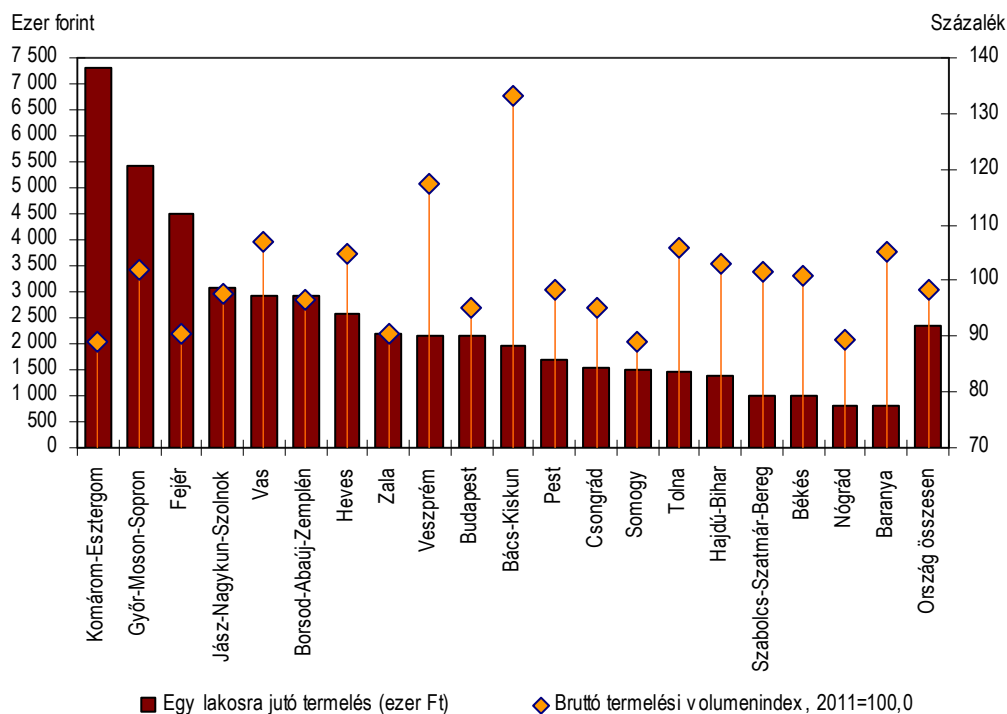
Ipar

Tolna megye ipari teljesítménye 2012-ben az országosan tapasztalt mérséklődéssel (98,3%) ellentétben tovább bővült. A **legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások megyében működő ipartelepei termelésének** összehasonlító áron számított értéke 6,0%-kal meghaladta a 2011. évit. (2011-ben Tolnában 7,1%, országosan 5,3% volt a növekedés.) Az éven belül a kibocsátás volumene – részben a bázis folyamatokkal összefüggésben – hullámzóan alakult. Az első félévi dinamikus növekedést a III. negyedévben némi megtorpanás követte, majd az utolsó három hónap teljesítménye ismét számottevően felülmúlta a 2011. év azonos időszakit. A megfigyelt vállalkozások Tolna megyei telepei 2012-ben mintegy 336 milliárd forint értékű ipari bruttó termelési értéket állítottak elő, a hasonló méretű gazdálkodói kör országos teljesítményének 1,5%-át képviselve. Egy lakosra vetítve 1 millió 474 ezer forint ipari kibocsátás jutott, az országos átlagnak 63%-a. A 19 megyét tekintve ötben – köztük Baranyában – számíthatunk ennél alacsonyabb fajlagos összeget. A térség harmadik megyéjének, Somogynak az egy lakosra jutó ipari teljesítménye némileg felülmúlta Tolnáét, összességében azonban az ország

régiói közül a Dél-Dunántúlon a legalacsonyabb a fajlagos mutató értéke, az országosan regisztráltak alig több mint felét képviselve.

5. ábra

Az ipari termelés egy lakosra jutó értéke és volumenindexe terület egységenként* 2012

* A 4 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai.

A **megyei székhelyű** közepes és nagyméretű (legalább 50 fő) **ipari vállalkozások** 2012. évi kibocsátása – 290 milliárd forint – a fent említett körben regisztrálnál nagyobb mértékben, 7,9%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Az értékesítés volumene a termeléshez hasonló mértékben emelkedett, a belföldi eladások erőteljesebb (8,7%), az export szerényebb (5,4%) növekedése mellett. (Ez utóbbiakban szintén jelentős szerepe volt a bázisnak, 2011-ben ugyanis a külföldi eladások 18, a hazai értékesítés 3%-os bővülését regisztráltuk.) A növekedés a megyei ipar mindkét ágában megfigyelhető volt, üteme azonban jelentősen eltért. A 2012. évi kibocsátás 63%-át produkáló, kizárólag hazai piacra termelő energiaipar teljesítménye 10%-ot is meghaladó mértékben bővült, a feldolgozóiparban, amelyhez a termelés további 37%-a kötődött, 4,3%-os (egy évvel korábban 15%-os) volt a volumenemelkedés. Ez utóbbi iparág exportteljesítménye (105,4%) a belföldi eladásoknál (103,5%) gyorsabb ütemben nőtt.

3. tábla

Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei*
(előző év azonos időszaka=100,0)

Időszak	Termelés	Értékesítés			
		Összes	Belföldi	Export	
2011.	I. negyedév	106,8	106,5	102,7	126,0
	II. negyedév	115,3	114,6	109,6	135,6
	III. negyedév	104,1	103,1	98,7	122,3
	IV. negyedév	100,0	100,2	101,4	95,1
	I–IV. negyedév	106,2	105,8	102,9	119,0
2012.	I. negyedév	108,5	108,8	108,5	109,9
	II. negyedév	106,4	105,4	109,0	94,7
	III. negyedév	99,9	100,9	100,9	100,7
	IV. negyedév	116,8	116,8	116,0	120,0
	I–IV. negyedév	107,9	108,0	108,7	105,4
Ezen belül:	feldolgozóipar (C)	104,3	104,6	103,5	105,4
	energiaipar (D)	110,2	110,1	110,1	–

* A legalább 50 fős létszámot foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai.

A megfigyelt **feldolgozóipari alágak** (8) háromnegyedében tapasztaltunk növekedést. A megyében jelentősebb gazdasági súlyt képviselő ágazatok közül, a termelés és az értékesítés 35–35%-át adó élelmiszer, ital, dohánytermék gyártás teljesítménye 6,2%-kal bővült a belföldi eladások 7%-os növekedése és az export 5%-ot meghaladó mérséklődése mellett. A textil- és bőripar – amelyhez a feldolgozóipari termelés, illetve értékesítés több mint egyötöde kötődött, a 2011-ben tapasztalt dinamikus bővülés után 2012-ben is az átlagosnál gyorsabban – 5,6%-kal – növekedett. A döntően exportra termelő alág a kiviteli volumen 4,7%-os emelkedése mellett a hazai piacon is 20%-kal növelte eladásait az egy évvel korábbihoz képest. A megyében jelenlévő gépipari ágazatok összességében közel 10%-os termelésnövekedést regisztráltunk. Közülük a legnagyobb súlyarányú – a feldolgozóipari kibocsátás 17%-át képviselő – villamos berendezés gyártás területén azonban mind a termelés, mind az értékesítés némileg elmaradt (99,1%) a 2011. évi magas bázistól (akkor közel 40%-os növekedést mértünk). Az exportorientált (88%) alág termékei iránti külföldi kereslet valamelyest mérséklődött, amelyet nem tudott teljesen ellensúlyozni a belföldi értékesítés volumenének 21%-os emelkedése. A fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártás – amelyhez a megyei feldolgozóipari produktum 15%-a kötődött – 2012. évi teljesítménye 1,5%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit, a magasabb súlyarányt képviselő export megrendelések dinamikus (14%) bővülésének köszönhetően. A belföldi piacon folytatódott az eladások visszaesése (76%), így 2012-ben ez utóbbiakból az árbevételnek mindössze 12%-a származott a 2011. évi 25%-kal szemben.

Az **ipari** teljesítmény növekedésével párhuzamosan nem nőtt a megyei székhelyű szervezeteknél az **alkalmazásban állók** száma. A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozásoknál 2012-ben átlagosan 8840 munkavállaló állt alkalmazásban, 72%-uk a feldolgozóipar területén. E létszám az energiaiparban 0,5, a feldolgozóiparban 4,1%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól, amelynek eredményeképpen mindkét iparágban számottevő termelésnövekedést számíthattunk. Az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés** 2012-ben az energiaszektorban közel 11, a feldolgozóiparban csaknem 9%-kal felülmúlta a 2011. évit.

Építőipar

Tolna megye **építőipari teljesítménye** a 2011-ben regisztrált növekedést követően 2012-ben az országosnál erőteljesebb visszaesést mutatott. A megyében székhellyel rendelkező legalább 5 fős építőipari vállalkozások az év folyamán mintegy 18 milliárd forint bruttó termelési értéket hoztak létre, amely összehasonlításonként az egy évvel korábbinak alig több mint háromnegyedét (76,4%) képviselte. A volumen-visszaesés a 2011-ben nagymértékű bővülést mutató egyéb építmények kivitelezése építmény-főcsoportban erőteljesebb (37%) volt, mint az épületépítés területén (10%). (Országosan előbbi körben 4, utóbbiban 5%-os volt a mérséklődés.) A tárgyidőszakban produkált tolnai termelés közel hattizede épületek, bő négytizede egyéb építmények kivitelezéséből származott. (Országosan ez utóbbi képviselte a nagyobbik hányadot, 52%-ot.)

A Tolna megyei székhelyű szervezetek építési teljesítménye 2012-ben az országosnak mindössze 1,6%-át képviselte, szemben az egy évvel korábbi 2,0%-kal. Egy lakosra vetítve 79 ezer forint bruttó termelési érték jutott, amely az országos átlagnak kevesebb, mint héttizedét tette ki. Ezen mutatóérték alapján az ország megyéinek rangsorában – a viszonylag magas budapesti értéktől eltekintve – Tolna a középmezőnyben, a kilencedik helyen állt.

4. tábla

Az építőipari termelés alakulása építmény-főcsoportonként*, 2012. I–IV. negyedév

Megnevezés	Tolna megye			Országos		
	milliárd Ft	megoszlás, %	volumenindex, 2011. I–IV. negyedév=100,0	milliárd Ft	megoszlás, %	volumenindex, 2011. I–IV. negyedév=100,0
Épületek építése	10,6	58,9	90,0	544,3	48,3	94,8
Egyéb építmények építése	7,4	41,1	62,8	582,0	51,7	96,4
Összesen	18,0	100,0	76,4	1126,3	100,0	95,6

* A 4 fő feletti vállalkozásokra vonatkozó adatok.

Az építőipari **szereződések** vegyes képet mutattak. Az év folyamán megkötött új szerződések értéke a 2011. évinek a kétharmadát sem tette ki, a 2012. év végi állomány viszont 9,4%-kal felülmúlta a 12 hónappal korábbit. December végén a megfigyelt Tolna megyei székhelyű szervezetek közel 3,7 milliárd forintnyi szerződésállománnyal rendelkeztek, amelynek 92%-a egyéb építmények kivitelezését tartalmazta. Ez utóbbi építménycsoportra vonatkozó megrendelések volumene 27%-kal felülmúlta a 2011. év végét, az épületek kivitelezésére adottaké viszont az egy évvel korábbinak alig több mint négytizedét képviselte.

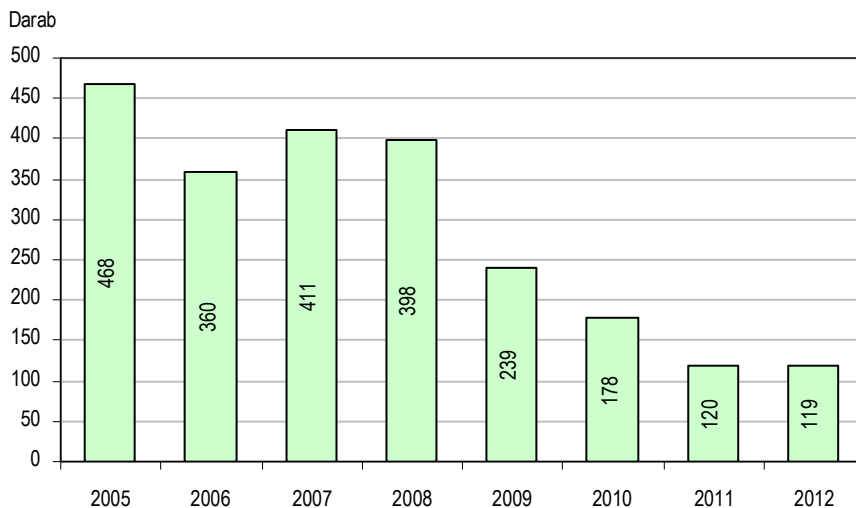
Lakásépítés

Tolna megyében 2012-ben stagnált a továbbra is igen alacsony szinten álló **lakásépítési** teljesítmény. Az elmúlt évben a 2011. évinél eggyel kevesebb, 119 új lakás használatbavételére adtak ki engedélyt a hatóságok. Az ország többi megyéje közül kilencben 4–37% közötti teljesítménynövekedést, a másik kilencben 7–42% közötti csökkenést regisztráltak. Térségünkben Baranyát 23%-os teljesítmény-visszaesés, Somogy megyét pedig 10%-os bővülés jellemezte. Az újonnan épített lakások tízezer lakosra vetített száma – ami megegyezett a 2011. évi mutatóval – Tolnában (5,2) az ötödik legalacsonyabb volt az ország megyéi közül, az országosnak pedig a felét (49%) sem érte el. A Dél-Dunántúl másik két megyéje közül Baranyában 7,4, Somogyban 10,8 volt a fajlagos mutató értéke, ez utóbbi meghaladta az országos átlagot is (10,6).

A megyében az elmúlt évben újonnan átadott 119 lakás 27%-a Szekszárdon, 50%-a a többi városban, 23%-a pedig a községekben épült. A lakások 76%-át a lakosság, 24%-át vállalkozások finanszírozták. Az új otthonok héttizede saját használatra épült, 26%-a értékesítési céllal készült, ugyanakkor 2 lakást bérbeadási szándékkal, további 3-at pedig szolgálati használatra építettek. Bár az átadott lakások száma alig változott a vizsgált időszakban, azok szobaszám szerinti összetétele némileg módosult. Felére csökkent az egyszobás lakások aránya (4%), a kétszobásoké viszont több mint duplájára emelkedett (19%). A hámszobás lakások hányada jelentősen (10 százalékponttal) visszaesett (21%). A négy és több szobás otthonok részaránya ugyanakkor nem változott számottevően, 2012-ben 55%-os hányadot képviseltek, szemben az egy évvel korábbi 53%-kal. A lakások átlagos mérete a lakossági építkezések alapterületének jelentősebb (29%-os) növekedése miatt 116-ról 139 m²-re emelkedett.

6. ábra

Az épített lakások száma

Tolna megyében az elmúlt év során 56 lakás szűnt meg, 15%-kal kevesebb a 2011. évinél. A lakások 77%-át avulás miatt bontották el. Az összes **megszűnés** 68%-a az 1945 előtt épített lakásokat érintette.

Az **újonnan kiadott lakásépítési engedélyek** száma az elmúlt tíz esztendő tekintve még soha nem volt olyan alacsony szinten, mint 2012-ben. Tolna megyében 2012-ben az előző évinél 38%-kal kevesebb, összesen 92 lakás építésére adtak ki engedélyt a hatóságok. (Országosan 15%-os volt a csökkenés.) Baranyában a tolnainál is nagyobb, 44%-os visszaesést regisztráltak, e megyében is a tavalyi évben volt az utóbbi tíz évet tekintve a legalacsonyabb a lakásépítési hajlandóság. Somogyban viszont élénkülés volt tapasztalható, bár a kiadott engedélyek száma csupán a 2011. évinél volt magasabb (27%-kal), a korábbi évekre jellemzőtől továbbra is elmaradt.

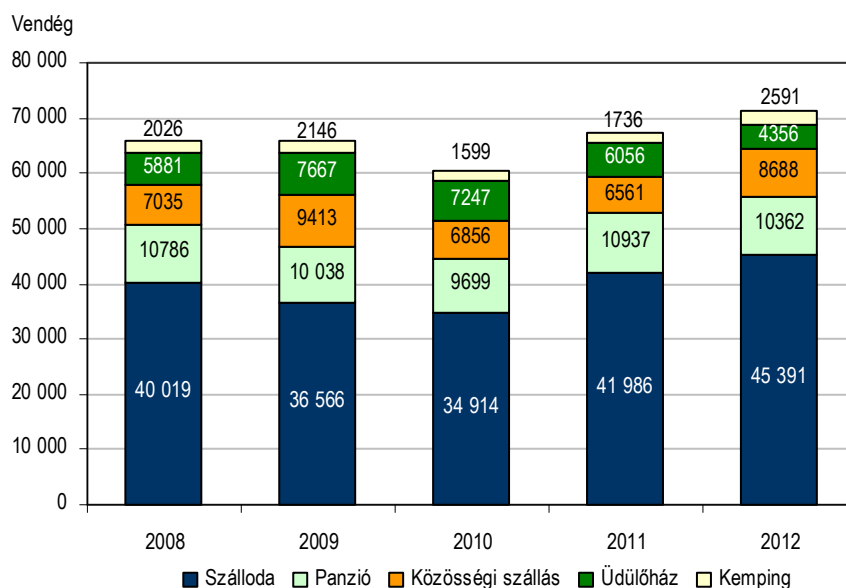
Turizmus

Tolna megye **kereskedelmi szálláshelyein** 2012-ben a vendégforgalom bővüléséről számolhatunk be. A mintegy 71 400 vendég 156 600 éjszakát töltött el a megyében, 6-6%-kal növekedett mind a vendég-, mind a vendégéjszaka-szám az egy évvel korábbihoz képest. (Országosan a vendégszám 0,5%-kal mérséklődött, a hozzájuk kötődő éjszakáké pedig egy százalékkal nőtt a vizsgált időszakban.)

A **vendégforgalom** 88%-át adó belföldivendég-szám 6,7%-kal, a külföldieké 2,1%-kal bővült, de a vendégéjszaka-szám is hasonlóan változott mindkét körben, előbbiek 6,9, utóbbiak 1,3%-kal több éjszakát töltöttek el a megye kereskedelmi szálláshelyein, mint 2011-ben. A megyébe látogató külföldiek mintegy 35%-a Németországból érkezett, létszámuk ugyan közel 2%-kal mérséklődött, vendégéjszakáik száma viszont 3%-kal bővült. A 2011-ben tapasztalt visszaesés után 2012-ben – a külföldivendég-forgalom 8%-át képviselve – az egy évvel korábbinál 18%-kal több osztrák turista szállt meg a megye kereskedelmi szálláshelyein, vendégéjszakáik száma pedig 43%-kal emelkedett. A korábban még nagyobb létszámban megyénkbe látogató olaszok mellé kezdenek felzárkózni a Romániából érkezők is, de míg Olaszországból 6%-kal kevesebb, addig keleti szomszédunkból mintegy 50%-kal több turistát regisztráltunk, mint egy évvel korábban.

7. ábra

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma szállástípusonként

A megyébe érkező vendégek 64%-át a szállodák fogadták, 8,1%-kal bővült e szállástípus vendégforgalma a belföldivendég-szám 9,7%-os növekedésének köszönhetően, a külföldieké ugyanis 2,2%-kal mérséklődött. A panziókban viszont a külföldivendég-szám 16,2%-os bővülése mellett a belföldieké csökkent 7,9%-kal, összességében a megyei vendégforgalom mintegy 15%-át képviselve. A 12%-os hányadot adó közösségi szállásokon pedig megtöbbszörözödött – ötszörösére nőtt – a külföldi szálláskérők száma, és a belföldieké is 29%-kal bővült az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az üdülőházakban a vendégforgalom 6%-át regisztrálták, mind a belföldi-, mind a külföldivendég-szám számottevően visszaesett a 2011. évihez képest, előbbi 28, utóbbi 31%-kal. A kempingekben a vendégek közel 4%-a szállt meg, és amíg a belföldivendég-forgalom a duplájára emelkedett, addig a külföldieké 2,5%-kal mérséklődött.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2012-ben **realizált** összes bruttó **bevétel** 23%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Mind a szállásdíjból, mind a vendéglátásból származó bevételek összege bővült, előbbi 16, utóbbi 28%-kal. A mintegy 1,8 milliárd forint összbevétel 44%-a szállásdíjból, 39%-a vendéglátásból származott. Az üdülési csekkék felhasználása tovább csökkent, a beváltásából származó 35,9 millió forint a 2011. évinek csupán 28%-át tette ki, a belföldi bruttó szállásdíjból való részesedése pedig 25-ről 6%-ra mérséklődött. Mind nagyobb bevétel származik a 2012-ben bevezetett SZÉP-kártya elfogadásából. Az elmúlt évben az ebből befolyó 33,9 millió forint a belföldi bruttó szállásdíj-bevételnek 7,4%-át jelentette.

Közúti közlekedési balesetek

Tolna megye közútjain 2012-ben az előző évinél 6%-kal kevesebb, 286 személyi sérüléssel járó balesetet regisztráltak. Az országosan tapasztaltnál (4%) nagyobb mértékben csökkent a megyében a balesetek száma, az ittasan okozottaké viszont mind a megyében, mind országosan emelkedett. Előbbi körben 17%-os, utóbbiban 3%-os volt a növekedés. A Tolna megyei balesetek 14%-ában játszott szerepet az alkohol. A **közúti balesetek** 55%-a járt könnyű sérüléssel, számuk 12%-kal mérséklődött egy év alatt. A súlyos sérüléssel járó eseteké azonban 10%-kal bővült, amelyek 41%-os hányadot képviseltek. A halálos kimenetelű balesetek száma viszont számottevően csökkent, 2012-ben 10 baleset végződött halállal, szemben az egy évvel korábbi 17 esettel. A közúti balesetek során 329-en **sérültek** meg és tízen haltak meg, számuk összességében 16%-kal csökkent a 2011. évihez képest. Ezen belül a könnyen sérültek száma 19, a súlyosan sérülteké 5%-kal volt kevesebb az egy évvel korábbinál. A balesetben meghaltak száma pedig csaknem felére – 18-ról 10-re – csökkent a vizsgált időszakban.

A közúti közlekedési balesetek 48%-át okozták személygépkocsi-vezetők, 19%-kal csökkent a hozzájuk kötődő esetek száma. A segédmotorosok és motorkerékpárosok miatt bekövetkezetteké viszont 37%-kal emelkedett, ők a balesetek 17%-áért okolhatók. Nagymértékben (29%-kal) nőtt a 15%-os hányadot képviselő kerékpárosok által előidézett balesetek száma is. A tehergépkocsi-vezetők ugyanakkor az esetek 11%-ában voltak vétkesek, a hozzájuk kötődő balesetek száma számottevően (28%-kal) csökkent a vizsgált időszakban.

A járművezetők hibája miatt bekövetkező balesetek 36%-a még mindig a sebesség nem megfelelő alkalmazása, ezen belül is többségében (68%) az útviszonyokhoz való nem megfelelő alkalmazkodás miatt történt, előfordulásuk száma 11, illetve 26%-kal meg is haladta a 2011. évit. A szabálytalan irányváltogatás, haladás és kanyarodás az esetek 19%-ában, a figyelmetlen, gondatlan vezetés 17%-ában volt kiváltó ok, előbbiek száma 27%-kal csökkent, utóbbiaké viszont 16%-kal nőtt a vizsgált időszakban. Magas volt még az elsőbbség meg nem adása miatt bekövetkezett balesetek aránya (16%), amelyek száma ugyanakkor 28%-kal elmaradt az egy évvel korábban regisztrálttól.

Bűncselekmények

Tolna megyében az elmúlt évben csökkent mind a bűncselekmények, mind a bűnelkövetők száma. A 2012-ben regisztrált 7227 **bűncselekmény** 10%-kal volt kevesebb, mint egy évvel korábban. Tolna mellett az ország kilenc megyéjében – köztük Baranyában – 2–37%-kal mérséklődött, Somogyban viszont stagnált az esetszám, a többi nyolc megyében 3–66%-os növekedést tapasztaltak. A bűncselekmények százezer lakosra vetített száma a 19 megye közül csak Vasban volt alacsonyabb a tolnainál (3154), ez utóbbi az országos átlagnak mintegy kétharmadát jelentette. Térségünkön belül a tolnainál Baranyában 600-zal, Somogyban pedig csaknem kétszer több eset jutott százezer lakosra. Tolnában a 2011. évinél tizedével kevesebb, 2508 **bűnelkövetőt** regisztráltak 2012-ben. Kettő kivételével az ország szinte minden megyéjében csökkent 4–19%-kal a számuk, csupán Bács-Kiskunban és Borsod-Abaúj-Zemplénben tapasztaltak kisebb bővülést. A bűnelkövetők százezer lakosra vetített száma Tolna megyét (1095) a megyék rangsorában az utolsó harmadban, a 14. helyen helyezte el, Baranyában a tolnainál 119 fővel magasabb, Somogyban 53-mal alacsonyabb értékű mutatót regisztráltak.

A bűncselekmények több mint felét (53%-át) a vagyon elleniek tették ki, számuk 7%-kal csökkent egy év alatt. A közrend elleni esetek száma ennél is nagyobb mértékben, 21%-kal esett vissza, a bűnesetek közel egynegyedét (23%-át) képviselve. Mérséklődött az esetek egytizedét kitevő személy elleni bűncselekmények száma is. A bűnesetek 5-5%-át adó

közlekedési és a gazdasági bűncselekményeké viszont alig változott, előbbiek száma gyakorlatilag stagnált, utóbbiaké pedig egy százalékkal volt kevesebb a 2011. évinél. A kisebb (2-2%-os) hányadot képviselő Btk. fejezetek közül az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények száma 6%-kal csökkent, a házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs ellenieké ugyanakkor 8%-kal nőtt a vizsgált időszakban.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok
stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: dr. Horváth József

További információ: Laták Marianna

Telefon: (+36-74) 528-290, Marianna.Latak@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-74) 528-290